

Editörün Notu

Uluslararası Suçlar ve Tarih (UST/ICH) dergisinin 25. yayın yılını kutlarken, küresel ortamı şekillendirmeye devam eden önemli jeopolitik değişimlerle ve hukuki gelişmelerle belirlenen bir yılı da değerlendiriyoruz. Bu dönüm noktası niteliğindeki nüsha, gelişen küresel dinamiklerin ortasında, karmaşık uluslararası çatışmaları, suçları ve çatışma çözümü mekanizmalarını ele alan derinliğe sahip bilimsel araştırmalara olan bağlılığımızı vurgulamaktadır.

2024 yılında yaşanan birçok önemli gelişme, dergimizin toplumlar arası, etnik gruplar arası, dinler arası ve uluslararası çatışmalar ile çatışma çözümü uygulamalarına odaklanmasının aciliyetini ve önemini ortaya koymaktadır. Yakın Doğu ve Afrika bölgesi, başta önemli bir insani krizin tırmandığı Gazze’de olmak üzere yoğun çatışmalarla boğuşmaya devam ediyor ve bu durum bölgesel istikrarın ve uluslararası tepkilerin karmaşıklığını gözler önüne seriyor. Öte yandan, müzmin Ukrayna-Rusya çatışması uluslararası gerginliğin odak noktası olmaya devam ediyor ve süregelen askeri çatışmaların sona ereceğine dair hiçbir işaret olmadığı için bu durum küresel jeopolitiği etkiliyor.

İçinde bulunduğumuz yıl aynı zamanda jeopolitik ortamı yeniden şekillendirecek ve potansiyel olarak uluslararası çatışmaları yoğunlaştıracak bir küresel seçim süper döngüsüne de damgasını vurmuştur. Ayrıca, Uluslararası Ceza Mahkemesi’nde (UCM) mağdurların yargısal müdahalelerdeki rolü ve hakları, uluslararası yasal çerçeveleri ve hesap verebilirlik mekanizmalarını güçlendirme yönündeki devam eden çabaları yansıtacak şekilde, merkezi bir konuma gelmiştir.

Bu sayımız, bilimsel mükemmellik geleneğimizi sürdürmekte ve çağdaş uluslararası çatışmalar ve hukuki zorluklar hakkındaki söylemi önemli ölçüde zenginleştirmektedir. Bu incelemeler aracılığıyla uluslararası ilişkilerde ve hukuki çerçevelerde önümüzdeki zorlukların çözümüne yönelik yeni fikirler ve bakış açıları ortaya koymayı umuyoruz.

25. sayımızın yorum kısmında Büyükelçi (E) Oğuz Demiralp’in **“Filistin Sorunu ve Uluslararası Yargı”** başlıklı yorum yazısı yer alıyor. Demiralp bu yazısında, özellikle İsrail-Filistin çatışmasının ortaya koyduğu gibi, güç politikaları ile hukukun üstünlüğü arasındaki karşılıklı etkileşimin uluslararası ilişkileri nasıl şekillendirdiğini değerlendiriyor. Demiralp, İkinci Dünya Savaşı sonrasında küresel düzeni sağlamayı

amaçlayan uluslararası hukuk kuruluşlarının oluşturulmasına rağmen, bunların etkinliğindeki sınırlılıkları, Birleşmiş Milletler'in İsrail'e ilişkin kararlarının uygulanmasında yaşanan zorluklar ve ABD'nin İsrail'in tutumuna verdiği destek üzerinden ortaya koyuyor.

Gözde Kılıç YAŞIN'ın “**Uluslararası Mahkemelerdeki Davalar**” bölümünde yer alan “**Soykırım Hukukunun Evrimi: Bosna Savaşı'nın Rolü Üzerine Bir İnceleme**” başlıklı makalesinde, 1992-1995 Bosna Savaşı'nın uluslararası soykırım hukuku üzerindeki derin etkisi irdeleniyor. Bu makale, savaşın Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme'nin uygulanmasını nasıl şekillendirdiğini ve bunun uluslararası yasal çerçeve üzerindeki daha geniş etkilerini eleştirel bir şekilde araştırıyor. Makale, önemli mahkeme kararlarını analiz ederek, hukuki sorumluluklar, devlet egemenliği ve soykırımın uluslararası toplumda siyasallaştırılması arasında denge kurmanın zorluklarını vurguluyor. Bu yorum, tarihsel çatışmaların çağdaş uluslararası hukuk ve adalet sistemlerini nasıl etkilediğini örnekleyerek, Bosna Savaşı'nın mirasının küresel hukuki zorluklarla mücadelede süregelen öneminin altını çizmesi bakımından özel sayı için önem taşımaktadır.

Uluslararası Suçlar ve Tarih / Uluslararası Suçlar ve Tarih (UST/ICH) dergisinin 25. sayısının “**Tarihsel Miraslar ve Bunların Modern Hukuk Sistemleri ve Kimlik Politikaları Üzerindeki Etkileri**” başlıklı özel bölümünde, tarihi mirasın günümüz küresel meseleleri üzerindeki derin etkisi inceleniyor. Bu bağlamda, Levant, Asya ve Afrika gibi bölgelere odaklanılarak, sömürgeciliğin kalıcı etkileri, etnik ve kültürel çatışmaların kökenleri ve bunların mevcut insan hakları sorunları üzerindeki etkisi araştırılıyor. Makaleler, insandıışlaştırmanın ve sömürgeci uygulamaların felsefi kökenlerini ele alıyor ve geçmişteki olayları günümüzün jeopolitik zorlukları ve adalet sistemleriyle ilişkilendiriyor.

Özel bölümde yer alan, Soner Tauscher ve Yiğit Cem Eskicioğlu'nun “**İnsandıışlaştırmanın Antik Kökenleri ve Aydınlanma Üzerindeki Etkisi**” başlıklı ilk araştırma makalesi, önde gelen Batılı filozofların ırk, kölelik ve insan doğası hakkındaki görüşleri şekillendirmedeki rollerini araştırıyor. Antik Yunan ve Aydınlanma düşünürlerinin felsefi metinlerini ve bunların toplumsal hiyerarşiler ve sömürü üzerindeki etkilerini analiz ederek, bu görüşlerin modern ırkçılığı ve insandıışlaştırmayı nasıl körüklediğini inceliyor.

Yekta K. Noyan'ın “**Sömürgecilik, Alman Deneyimi ve Tarih Üzerine Düşünceler - Bir Örnek Olay Çalışması Olarak Güney Afrika**” başlıklı ikinci araştırma makalesi, 20. yüzyılın başlarında Güney Afrika'daki sömürge deneyimini inceliyor. Bu dinamikleri, bugünkü Namibya'ya tekabül eden Güney Batı Afrika'da 19. Yüzyıldaki Alman Krallığı (Wilhemine dönemi) ve Nazi dönemlerindeki imha politikalarıyla karşılaştırıyor. Makale, imha politikalarına yol açan koşulları ve bu tür kararları etkileyen faktörleri inceliyor.

Özel bölümde yer alan Yusuf Halil Kalip'in “**Tarihsel Süreçte Farklı Hong Kong Kimliğinin Evrimi ve Nedenleri**” başlıklı üçüncü araştırma makalesi, Hong Kong'un özgün kimliğinin gelişimini ele alıyor. Çalışma, özel yasa ve anlaşmaların, Çin anakarasının politikalarından ayrı olarak Hong Kong'un farklı yolunu nasıl şekillendirdiğine dair tarihsel bir analiz sunuyor. Bugün Hong Kong ile ÇHC arasındaki gergin ilişkileri etkileyen sosyo-politik faktörleri inceliyor.

25. sayımıza ulaşmamız vesilesiyle, karmaşık küresel sorunların anlaşılmasını ilerleten aydınlatıcı fikirler ve ilham verici tartışmalar sunarak dergimizin zengin mirasını daha da geliştirmeyi hedefliyoruz. İnceleme ve anlamaya çalışma yolculuğumuzu önümüzdeki yıllarda da sürdürme umuduyla, gelecek yıl için en iyi dileklerimizi ifade ediyoruz.